

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSEGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Albert szász király halála.

A legnagyobb német hadvezérek egyike, Albert szász király hunyt el a múlt héten. Albert király nagy szerepet játszott a második német császárság megalapításánál s a francia-német háboruban ő vezette a döntő ütközetet, mindenütt diadalt aratott. 1867-ben a a porosz-osztrák háborúban szintén nagy harcokat vívott meg, ezuttal a poroszok ellen, de az uralkodó családok kibékülése után teljesen a poroszok pártjára állott s uralkodói bölcsességével a német egységhez való rendületlen ragaszkodása a legtiszteltebb német fejedelmek közé sorolta. Halála a szász népet őszinte és mély gyászba döntötte.

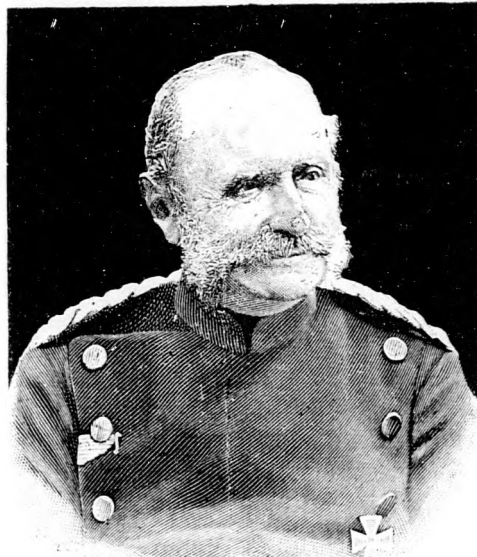
Albert, Szászország ötödik királya, 1828 április 23-án született Drezdában. Atyja János herceg, a későbbi szász király, anyja Amália bajor hercegnő volt. Atyja, mint Szászország leendő királyát, a lehető leggondosabb nevelésben részesítette. Nevelője Langenn Frigyes Albert szász történétíró volt. 1847-ben a bonni egyetemre adták, ahol történelmi és jogi tanulmányokkal foglalkozott.

1843-ban hadnagyi ranggal lépett a hadseregbe, 1849-ben pedig mint tüzérszázados részt vett a szász csapatokkal a schleswig-holsteini háborúban és április 13-án a düppeli sáncokra intézet rohamnál vitézségével különösen kitűnt. Már

1853-ban tábornoki rangot kapott és a szász gyalogcsapatok parancsnokává tették. A porosz háború után már mint hadtestparancsnok szerepel Albert trónörökös, akinek átadták a szász hadsereg vezetését, később tábornagyi rangra emelte őt Vilmos császár.

Albert 1873-ban jutott a szász trónra s 29 éves uralkodása minden tekintetben áldásos volt népére. Különösen nagy haladás történt a közigazgatás és ipar terén. 1853-ban nősült Karola holsteini hercegnőt vevén feleségül; boldog, hosszú házasságukat azonban nem áldotta meg az ég

gyermekkel s most a szász trón testvéröcsésére György hercegre száll át. Albert szász király temetése nagy részvét mellett ment végbe a hét elején; a temetésen részt vettek az európai uralkodó családok, köztük királyunk is.

ALBERT, szász király †. (1828—1902.)

Az impregnált takarmányrépamagvak
a legnagyobb csiraképességgel bírnak és a legbiztosabb termést adják.

Kaphatók csakis:

MAUTHNER ÖDÖN

császári és királyi udvari magkereskedésében
BUDAPESTEN.

Aratás előtt.

Még néhány nap és százezer kaszapenge vág Magyarországon a vetéstáblák ringó kalász-erdői közé. Juniusi hajnalokon, a nap arany-sugaraiban fürödve, a kis pacsirtamadár mondja el dalában milliók halálját a Mindenhatónak, aki nem feledkezett meg teremtményeiről. A gazda az áhitat meghatottságával lelkében áll meg a vetéstáblák szélén, hogy ime, itt van előtte nehéz fáradalmainak, verejtékhullásának gyümölcse, itt reng, hullámszik biztatóan aranycsillogásával a *beteljesedett remény*.

Azután suhognak a pengék. Aratnak, kaszálnak nagy Magyarországon. Még alig két hét, mikor ott áll a legnemesebb hadsereg, a földmivelők ezre és ezre kezében a csillogó kaszával. Utánuk a marokverő leányok mosolygós arczával. Aztán egy intésre, sorban egymás mellett, még pedig egyszerre, sujt az aczélpenge. Mire a nap ébred, ott fekszenek sorban a sárga buzarendek, melyeket menyecskék, leányok raknak marokszámba, hogy azt az arató, ha jön az éjszaka, kévékbe kötözze. S a nehéz munka közt nem hagyja el őket dévaj vidámságuk. Kék buzavirágot, meg piros pipacsot fűznek a hajukba, keblükre s megszólal a dal is és száll, száll határról-határra, ezer leány s annyi menyecskének ajkán:

Buza közé száll a dalos pacsirta,
Hogyha magát a magasban kisirta...

Az ország ős, buzatermő földjét, már rég figyeltük annyi aggódó figyelemmel, mint ebben az évben. Nehéz idők terhe borul hosszú idők óta a dolgos magyar népre, a föld gazdájára. Az ország nagy részén vendég volt az inség, arcokat sorvasztó, könyeket fakasztó, életet pusztító istencsapásával. Nemcsak a Kárpátok közt, hanem a Dunántul, az Alföldön, Duna, Tisza táján nagy vala a szükség. Erdély bércei közt valami szörnyű nyavalya támadt fel, a nyomoruságnak elpusztító vésze: a *pellagra*. Az ember, aki azt megkapja, nem lesz ember többé. Lehull keze, lába s hosszú nagy kinlódás után pusztul a világból.

És zsendült a tavasz. A szántóföldeket végig elborítá az egész országban a zöldelő vetések édes reménysége. Kiszakadt a sóhaj a csüggedő emberből: Uram megsokaltad a mi szenvedésünk. Milliók, amiért esedeztek, megleszen megintlen a mindennapi kenyér. S a vetések nőttek, az éjszakai harmat megöntözte őket...

Egyszer azután egy-két rettentő nap s a fagy pörzsölte meg a nép reménységét. Majd

égi zörejek, villámcsapások közt hirdette az Isten, hogy nincsen még vége az ő haragjának. Hatalmas jégeső vonult át az ország egy nagy termőrézén. Kalászuk erdeje ott feküdt, honnét kisarjadzott; a rögnek porában. Akik bizva-biztak, im kétségbe estek. És amíg zokogva ott álltak letarolt remények omladéki mellett, a vigasztalanság könnye hullt szemükből.

Ám nem pusztult minden. Az országnak jó nagy részét kikerülte a Gondviselésnek súlyos nagy csapása. Az Alföld nagy részén dus maradt a kalász és aranyszemekről megnehezült fejét biztatva hajtja im a kasza elébe. Hajtsa is, mert nagy szüksége van az aranybuzaszemre a magyar gazdának. Nagy adó, ezer teher nyomja s akinek két karja most dolgában segítne, a fiát is elvitték tőle katonának. Aratnak, kaszálnak szép Magyarországon. Adjon az Uristen bőséges aratást a magyar gazdáknak!

ORSZÁGGYÜLÉS.

Az elmúlt *csütörtökön* a képviselőház és a főrendiház is tartott tanácskozást. A főrendiház ülésén nagy feltűnést keltett gróf *Esterházy* János interpellációja, aki azt kérdezte Széll Kálmán miniszterelnöktől, hogy az aradi román püspökké megválasztott Mangra Vazult a püspöki állásban való megerősítésre ajánlja-e a királynak. Elmondta gróf Esterházy János, hogy Mangra egyike volt egész életében a legveszedelmesebb magyarellenes izgatónak, ezenkívül részegen nem egy utcai botrányt esínált s már ezért sem méltó a püspöki méltóságra és a főrendiházi tagságra. Mangrát különben maguk a román püspökök sem tartják méltónak arra, hogy soraik közé emeltessék.

A képviselőház esütörtöki ülésén *Láng* Lajos kereskedelmi miniszter törvényjavaslatot nyújtott be, hogy az ország némely vidékén az inséges nép megélhetésére állami szükségmunkálatokat rendelhessen el. Ezen az ülésen folytatták a népfölkelők fölfegyverzéséről szóló törvényjavaslatot, ami tudvalegőleg ismét 5.400,000 koronájába kerül az országnak. Hiába tiltakoztak e javaslat ellen *Bakó* József, *Tóth* János és *Gabányi* Miklós, bizony megszavazták azt. *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszternek a Béga—Temesvölgy szabályozására vonatkozó javaslatát már egyhangu helyesléssel szavazta meg a képviselőház.

A *pénteki* képviselőházi tárgyaláson fölfüggesztették Pavlyovics Lyubomir szerb nemzetiségi képviselő mentelmi jogát s ezzel kiadják őt a bíróságnak, hogy az előtt számoljon be arról, hogy apró iskolásfiukat bántalmazott azért, mert azok a nagy-kikindai állomáson a magyar Szózatot merészelték énekelni. Ezután a csongrádi és tápéi kerületre nézve elrendelték a vizsgálatot arra nézve, hogy a legutóbbi képviselőválasztások alkalmával történt-e ott oly nagymérvű etetés-itatás, vesztegetés, hogy e kerületekben a képviselőválasztói jogot fel kellene függeszteni, ami bizony szégyen lenne Tápéra is, meg Csongrádra is.

Ezen az ülésen nagy meglepetés érte az ország-

gyűlés tagjait. Királyi kéziratral egészen október 6-ikáig elnapolták az országgyűlést. Az egész Ház felállt, mikor gróf *Apponyi* Albert felolvastatta a következő királyi elhatározást:

Mi I. Ferencz József

Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya.

Hü Magyarországunk és társországi zászlósainak, egyházi és világi főrendinek és képviselőinek, kik az általunk 1901. év október hó 24-dikére Budapest fő- és székvárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlék, királyi üdvözlőnk!

Kedvelt híveink! Midőn magyar miniszteriumunk előterjesztésére az *Általunk 1901-dik évi október hó 28-dikén megnyitott országgyűlés első ülészakát ezennel berekesztjük, egyszersmind a második ülészakát a folyó év október hó 6-dik napjára összehívottunk nyilváníttuk.* Kikhez egyéb iránt Királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben, 1902-dik évi június hó 18-dikán.

Ferencz József, s. k.

Szell Kálmán, s. k.

A képviselők erre szétoszlottak három hónapi vakációra, éljenezvén az elnököt s boldog nyaralást kívánva egymásnak.

Megjutalmazott tanítók.

Az évszázad ünnepek alkalmával sokat írnak a vidéki lapok a *megjutalmazott* tanítókról. Valahányszor ilyen megjutalmazást olvasok, mindig elmosolyodom a kifejezésen. Hát lehet egy szülői szeretetet, vagy egy önfeláldozó tanítót megjutalmazni 100 koronával?...

Bizony nem lehet! És éppen ezért ne *jutalmazást*, hanem inkább szerény *elismerést* irjanak, mikor az ügybuzgó tanítót hazafias és önfeláldozó munkájáért némi viszonzással illetik. Az ilyen csekélységek felfújását rossz helyen használják, mikor a magyar tanítói kar lelkes seregének egyik-másik harezosáról van szó. Micsoda jutalmazás az a száz korona egy életen át odaadással, önfeláldozással és lelkesen folytatott áldásos működésért?!... Majdnem semmi.

Hála az égnek, hogy a mi tanítóink nem is a csekélyke jutalomnak gunyolt pénzajándékért, hanem a saját sziveikből jövő haza- és munkaszeretetből harezolnak lelkesülten, kitartóan. *Jutalmuk csak egy lehet:* a kötelességnek teljesítése után érezett, *nyugodt lelkiismeret.* Éppen ezért, a hol csak alkalmunk akad, részesítsük elismerésben, közszeretben, közbecsü-

lésben kedves tanítóinkat, de azt a néhány fillér kiüntetést ne nevezzük jutalomnak. Ez csak elismerés, jutalmat mi nem adhatunk a buzgó gárda egyetlen tagjának se, de a magyarok Istene segítse és jutalmazza meg egyen-egyenként. Sz. B.

Az angol király beteg. Megdöböntő esemény történt Londonban. Edvárd király koronázását súlyos megbetegedése folytán bizonytalan időre elhalasztották. Vakbélgyulladás van a királynak s bár még szombaton annyira jól érezte magát, hogy ki akarta állani a koronázással járó izgalmakat, kedden hirtelen oly rosszul lett, hogy operációt kellett rajta végezni. Az operáció sikerült; de a király állapota nagyon válságos. A fejedelmi vendégeket és más idegen küldöttségeket rendkívül meghatotta a nem várt fordulat s bár a koronázás bizonytalan időre van elhalasztva, egyelőre ott maradnak Londonban, hogy megvárják a kedvező vagy kedvezőtlen fordulatot Edvárd király állapotában.

Filléres iparpártolás.

Mikor a magyar iparpártolást a gyujtón kezdtük, sokan gunyosan mosolyogtak a filléres hazafiságnak. De feledezték, hogy a leghíresebb gyorsfutó is csak az első, gyöngye lépésnél kezdte a járását. Kezdeni kell és hogy fillérekkel nem sikerülne a magyariparhoz szoktatni a közönséget? Vagy, hogy az csekélység volna?... Az nem áll!

Tessék csak a Sándor József »EMKE.« főtítkár jelentését a hazai gyufagyártásról megolvasni, akkor örömmel fog mindenki arra a véleményre térni, hogy azokkal a fillérekkel, melyeket egy pár év óta *hazai* gyujtókra kiadtunk, most az országban kevesebb jön be évenként több mint 6 millió korona értékű osztrák gyufával.

Rövid pár év alatt egyetlen egy cikknél olyan szép eredmény, hogy kalapot emelhetünk azok előtt, akik így módon próbálják a hazai ipart megeremteni.

S mindezt fillérekkel értük el.

Azért sohse vásároljon senki más gyufát e hazában, csak ami magyar. Ez az első lépés és így tovább a többiekkel is.

■ A JENNER-PASTEUR-FÉLE OLTÓANYAGOT SZÁLLITJA: ■

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 31.

Az anyagok a legjobb tudományos módszer szerint készülnek PERTIK PROFESSOR felügyelete alatt.

VÉDŐOLTÁSOK

LÉPFENE ELLEN.

Az anyag hónapokig eltartható.

Biztos védelmet nyújt.

Lovak, birkák és szarvasmarháknak.

Egy birka oltása 12 fillér.
Egy ló vagy szarvasmarha oltása 24 fillér.

SERTÉSEK OLTÁSA

ORBÁNCZ ELLEN

RAPID-SZÉRUM:

az orbánczos fertőzésnek kitett sertéseket 1-2 óra alatt biztosan megmenti a veszélytől.

Egy sertés szérumos oltása ... 30 fillér.
A rendes Pasteur-féle oltóanyag sertésenként 12 fillér.

Kisgazdák és földmivelők szervezkedése. A magyar Gazdaszövetség által létesítendő gazdakörök (földmivelők szövetsége) részére készített alapszabálytervezet már nyomtatásban is megjelent s kapható a Magyar Gazdaszövetség titkári hivatalánál (Budapest, Baross-utca 10). Akik a földmivelők tömörítése, jóléte és boldogulása érdekében munkálkodni s gazdaköröket létesíteni akarnak, forduljanak nevezett titkári hivatalhoz. Minden gazdakör, illetve községi gazdaszövetség tagja lesz a Magyar Gazdaszövetségnek s élvezni fogja annak támogatását. Fölvételnek a Gazdaszövetség kötelékébe a már létező gazdakörök, valamint azon olvasókörök és más egyesületek is, melyeknek tagjai földmivelők és kisiparosok. Amelyik gazdakör, olvasókör, egyesület vagy szövetkezet a Magyar Gazdaszövetség kötelékébe akar lépni, forduljon ennek titkári hivatalához (Budapest, Baross-utca 10). Minden lelkész, tanító, jegyző és intelligens gazda hazafias dolgot eselekszik, ha községében a gazdakör létesítését (földmivelők szövetkezését) előmozdítja.

Bélpoklos kivándorlók.

Egy kivándorolt család elpusztulásának megrendítő képét tárjuk olvasóink elé abból az alkalomból, hogy mult héten Budapestről-Pozsonyba szállították a szóban forgó szerencsétleneket.

Valahol Dél-Amerikában, Brazília egyik nagyobb városában kezdődött meg az a szomorú eset, melynek szerencsétlen áldozatai pénteken délelőtt féltizkor indultak el a budapesti pályaudvarról — szigorú óvintézkedések között külön vasúti kocsiban — kálváriájuk utolsó előtti stációjára, a pozsonyi kórházba. Onnan őket már csak a kinjaitól megváltó halál szabadítja ki. A szerencsétlenek négyen vannak s fítestvérek. A legidősebb Wildner Károly 15 éves, Gusztáv 13 éves, Berthold 11 éves s a legkisebb Feri 7 éves. Mindannyian abban az irtózatosságot betegségben szenvednek, melyet bélpoklosságnak neveznek s a tudományos elnevezése: lepra. Iszonyu kínok közt halnak meg ezek, mert bőrüktől kezdve lerohad e nehéz nyaválában a hus róluk. A betegséget apjuktól, Wildner Károly könyvkötő-mestertől kapták, aki annak idején családjával együtt kivándorolt Braziliába s ott Rio-Janeiroban telepedett le. Az apa az ott nagyon elterjedt betegséget egy ottani benszülöttől kapta el s miután gyermekeit is teljesen megfertőztette, meghalt. A boldogtalan anya négy gyermekével 1900-ban jött haza Braziliából s egy kis szatócs-üzletből tengeti életét. Beteg gyermekeit nagy utánjárásra vették fel az irgalmasok kórházában 1900. december hóban. Akkoriban a ritka betegeket dr. Basch Imre be is mutatta az orvos egylet egyik tudományos ülésén. A sok ápoltatási költséget igénylő betegeket azután a Szent István kórházba vitték, de ott se soká türték s 1901. február havában dr. Kétly tanár II. kóródájába vették föl. Az iszonyatos betegség utolsó útjánál levő betegeket most az országos kórházba szállították — meghalni Pozsonyba.

Milyen kár volt kivándorolni szép Magyar hazánkból, mennyivel jobb lett volna itthon inkább

koldus kenyéren tengődni, mint az aranyat ígérő és bélpoklosságot adó Amerika földjére lépni a szülőknek négy szép fiúval, hogy gazdagságot keresve — megtalálja a legiszonyubb elpusztulást.

Pavlyovics Lyubomir.

Szomorú idők kezdenek ismét járni Magyarországon. Alattomos izgatók, felbérelt hazaárulók által felbuztatva s kenyerünkön táplálkozó nemzetiségek ismét a magyarság ellen agyarkodnak. A délvidéken és az erdélyi királyföldön a szászok csattogtatják felénk agyaraikat. Áradon egy magyarellenos izgatót választanak meg oláh püspöknek. A Felvidékről négy tót képviselő kerül a képviselőházba, aki ott is tüntetni merészel a magyar állam ellen. De az még semmi ahhoz, amit az a Pavlyovics Lyubomir nevű szerb nemzetiségű képviselőről állítanak, akit a torontálmegyei törökbecsei kerület küldött a képviselőházba. Állítólag ez a képviselő arcul vert, fülöntépett a nagykikindai állomáson apró, védtelen iskolásgyermeket azért, mert azok a magyar nemzet dalos, szent imádságát, a *Szózatot* és a *Himnusz*t énekelték.

Hát kérdezzük, hogy idáig jutottunk már Magyarországon, hogy gyermekeinket a nemzeti imádságunkért öklözni merészeleli egy országgyűlési képviselő? Vagy mit akarnak ezek. Feltámasztani azokat az időket, mikor 1848/49-ben a magyar ellen támadt, magyar vére szomjazott minden e nemzet testén rágódó idegen féreg. Mikor Erdélyben az oláhok irtottak ki egész nemzedéket s a Délvidéken, Zentán a félrevezetett szerbek rakták körül magyar fejekkel a szentháromság szobrát, míg azután el nem jött a nagy leszámolás órája s meg jött Perczel Mór tábornok ott Szent-Tamásnál. Csak nem akarják talán ezeket az időket visszaidézni s a csonka holttesteket vérző sebeikkel fölkelteni ismét a sírdombok alól.

De hát ki is ez a Pavlyovics Lyubomir. Orvos volna, de kenyeré a magyar nemzet ellen való izgatás. A törökbecsei kerület félrevezetett szerb népe ilyen izgatásért küldte a magyar törvényhozásba, ahol már két hazafiatlan beszédet is mondott. Pavlyovics Lyubomir egyébként sarja annak a szerb népnek, mely Lipót császár alatt a töröktől üzetve, menedéket, hazát talált ebben az országban. De nemcsak menedéket, hanem földet is kapott ott a Délvidéken, a legszebb aranybuzát termő földet, melynek fölöttéleg a magyar délibáb. Es mindezért a nagylelkűségért, azért, hogy a szerbeknek is egyforma jogot adott ez az ország, így fizetnek most az elzüllött szerb dédunokák.

Pavlyovics Lyubomir különben amilyen bátor volt a védtelen gyermekekkel szemben, éppen olyan féltékenységgel akar kibujni tettének következményei alól. Daczára, hogy szemtől-szembe rábizonyítják a dolgot, tagad, egyre tagad egész a körmeszakadtáig. Ez a képviselő már most ott áll elfogulatlan bírái előtt, akiktől majd el fogja venni tettének méltó büntetését. De ez még sem elég. A magyar nemzet felháborodásának ki kell vetni az ilyen alakot még a törvényhozás csarnokából, még az országból is. Hogy értsék meg a Pavlyovics Lyubomirok és ezimboráik, hogy ebben a hazában, Árpád földjén, még ma is a magyar törvény parancsol és az a szentesített törvény elég erős ott, ahol erő kell, elég igazságos ott, ahol igazság kell.

Ujabb család az idegen iparral.

A „Turul“ czipők, meg más magyar czégérek alatt árusított idegen ipartermékek szakadatlanul özönlnek be hazánkba. Méltán kérdezzük minden újabb leleplezésnél, hogy mikor lesz vége a szédelésnek s a hazaárulásnak? Mert ha a honi ipar fejlesztése helyett a külföldi ipart fejlesztjük s ha a honfitársainkat megillető pénzt a külföldieknek adjuk, ez hazaárulás. Ezelőtt egy-két évvel is megjegyeztük már, hogy *Gyulai gyártmány, Tanítókháza gyufája*-féle honi czégért ragasztottak külföldi iparporté-kákra s hazai ipar gyanánt árulták. Gondoltuk, hogy legalább lassan, lassan leszoknak arról a rossz természetről, megemberelik magukat s itthon gyártják, amit lehet s aki amihez hozzá fogott, hogy a mi iparunk fejlődjék s benn maradjon a pénz. Nem úgy cselekesznek, mert, mint a „Magyar Paizs“ zalaegerszegi lapból olvassuk, még most is küldözgetnek a szerkesztőségbe gyufadobozokat, melyeken rajta van: „*Gyulai gyártmány, Tanítókháza gyufája.*“ S ez alatt ott van a másik ragaszték evvel a rettenetes irással. „*Sackerhets Tandstickor fabrik, Parafinrade után svafel och fosfor.*“ — A gyáros mindenre tud valami okosat mondani. De már erre csak nem mondhatja, hogy elfogyott a magyar felírás. Ennek van magyar felírása is svéd is. Pedig egyik is elég volna. Nem úgy van a dolog. Ezt a gyufát nem Magyarországon csinálták. Pénzünket is a külföldiek teszik zsebre érette. Kár az ilyen hazafiatlan gyárat, melyek ellenségei a magyar ügynek, még segélyben is részesíteni.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Péter és Pál napján.

Az aratás elé kíváncsian tekint mindenki az országban. Ilyenkor megszelidül a magyar mezőgazdálkodásnak legelkeseredettebb ellensége is és nézi a felhős eget s lesi az egész országból jövő terméshireket. Mert, ha az aratás rossz, minden rossz. Legkíváncsibban tekint mégis az aratás elé maga a gazdanép, akinek egy egész esztendei munkája gyümölcsét kell most leszedni s akinek létfenntartási eszközét képezi az a pár mérő buza vagy rozs, amit a sokszor hálátlan föld nyújt részére. Hát az idén bizony a terméshirek nem valami kecsesek. Ismeri mindenki tavasszal, micsoda rossz idők jártak, most aratás előtt is bizony inkább beillenek a napok őszieknek, mint nyáriaknak.

Fagyos idő, sok eső, akkor, amikor már kalász-érlelő napsugárra volna szükség, bizony nem valami kedves. Hanem azért csak learatunk, valahogy be is kerül a csürbe a termés, ki is esépelik, de — és itt következik a legnagyobb baj — eladni, becsületes áron, nem tudjuk.

Még a rossz termésnél is nagyobb baj az, hogy Magyarországon a gabonaértékesítési viszonyok a lehető legkedvezőtlenebbek. A kicsépelet gabonát megveszi a szenzál, ad érte annyit, a mennyit akar, úgy, hogy a gazda sokszor ráfizet egy-egy esztendei keserves munkájára.

Ha reá érne ebben a nagy munkaidőben gondolkozni a gazda, akkor arról kellene neki tépelődni,

hogy javítson a mostani értékesítési viszonyokon. Mi ezen a helyen már többször adtunk jó tanácsot, itt-ott meg is fogadták. Hanem mint a hogy egy-két fecske nem csinál tavaszt, úgy az az egy két gabona-értékesítő szövetkezet sem képes megváltoztatni az országnak siralmas képét. Aratás kezdetés tehát újból a magyar gazda szívéhez és eszéhez fordulunk, bár mindenkit megszállna a jó lélek s orejét megfeszítve törekednék azon, hogy falujában egy gabona értékesítő szövetkezetet létesítsen.

Akarat kell csak hozzá, minden támogatás meg van, segélyt adnak magtárépítésre, a hitel-szövetkezetek pénzzel elláthatják a gabonaértékesítő szövetkezetet, nincs akadálya tehát más ennek az üdvös a mai rossz viszonyokat megváltoztató mozgalomnak, mint a magyar gazda esztendőknön át tapasztalt nem törődömsége.

Ezt a gunyát kellene már egyszer levetkezni.

Kisgazdák szállításai a hadseregnek. Gazdasági egyesületeink évek óta azon fáradoznak, hogy a kisgazdákat bevonják a katonaság gabonenemű szükségleteinek szállítói közé. Bár a katonaság részéről meglehetősen kedvezmények vannak a termelők részére kilátásba helyezve, eddig kisgazdáinkat nem lehetett mint hadsereget ellátó vállalkozókat szerepeltetni, mert e czélból ezeket egyesíteni és szervezni kell. Az Országos Központi Hitelszövetkezeti Értesítő legutóbbi számában dr. *Horváth János* most részletesen ismerteti a hadsereg ellátásának módjait és kijelöli az egyesítés és a szervezkedés módjait is. S ezt oly módon véli keresztülvihetőnek, mint a kisiparosok bakancs-szállításai már egy évtized óta történnek. Ez alapon azt ajánlja, hogy a gazdasági egyesületek és a mezőgazdasági hitelszövetkezetek alakítsanak a kisgazdák közt alkalmi egyesületeket, konzorciumokat s aztán ezek nevében vállalkozzanak a szállításokra.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

A hazaáruló ezredes. Varsóban a minap tizenkét évi száműzésre ítélték Grim ezredest. Az elitélésről a következő részleteket kaptuk: az ezredes a tizenkét évet kemény munkában Sacharia szigetén fogja eltölteni, amely a legszigorubb telepe az elitélteknek. Később is számkivetésben marad, de akkor meglesz a szabadsága, hogy több szibériai falu közül választhat magának lakóhelyet. Mielőtt Grim ezredest elszállítják, Varsó helyőrsége előtt megfosztják a rangjától. Ez Oroszországban így történik. A vállrojtókat letépi, a kardját eltöri és az elitéltre ráütnek az eltört karddal. Haját félig lenyirják, az elitéltet levetkőztetik és rabruhába bujtatják. Végül láncot raknak rá. A tárgyalás során kiderült, hogy Grim ezredes titkos rendelkezéseket elárult Ausztriának és németországnak, a miért nyolcvanezer font sterlinget kapott. Ezt a pénzt elkártyázta és elmulatatta. Grim azt vallotta, hogy az árulásra egy német tábornok, a császár katonai tanácsadója vette rá. A mikor kihirdették neki az ítéletet, azt mondta, folyamodni fog a cászához, hogy engedje el a kényszermunkát és inkább ítélje halálra.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

1902. július hó 1-én új előfizetést nyitunk a **FÜGGETLEN UJSÁG**-ra.

Akinek előfizetése június hó 30-án lejár, azt kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére kérjük azt az utalványt felhasználni, melyet a június hó végéig előfizetett olvasóinknak 20-án külön levélben küldtünk meg. A ki netalán ezen utalványt nem kapta meg, az sziveskedjék előfizetését — a név, lakás és utolsó posta kitüntetésével — közönséges postai utalványon mielőbb beküldeni.

Előfizetési ár:

**Egész évre 6 korona, félévre 3 korona,
negyedévre 1 korona 50 fillér.**

A „*Független Ujság*“ eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programmunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programmunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kis emberek érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programmunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven csoportosuljanak a „*Független Ujság*“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnket arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujítsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „*Független Ujság*“-ot tehetőségéhez képest terjeszteni.

Hazafiúi tisztelettel a

„FÜGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Az árvaszékek szabályozása.

A miniszterelnök elhatározta, hogy az árvaszékeket szabályozza. Erre égető szükség is van már, mert az árvaszékek egyik másikánál sok árva vagyona elkallódott a multban. A miniszterelnöki hivatalban kidolgoztak egy új gyámügyi szabályzatot, mely szerint ezentul nagyobb biztonságban megfelelő őrizet alatt leszen az árvák vagyona.

De nem akarja Széll Kálmán ezt az új szabályzatot addig életbe léptetni, míg a gyakorlati tapasztalattal bíró szakemberek véleményét ki nem kéri arra nézve, hogy megfelelő lesz-e az újítás. E végből tanácskozássra hívta egybe a főispánokat, árvaszéki elnököket, alispánokat és a városi polgármesterek közül azokat, akik működésük ideje alatt árva ügyekkel foglalkoztak.

Ez a tanácskozás a mult héten folyt le Budapesten; a miniszter fölhívta a megjelenteket, hogy szabadon és őszintén mondják el véleményüket a szabályzatról, mert nem szeretné, ha abban bármi oly dolog foglaltatnék, mely a kiskorúak vagyona kezelésére befolyással volna. A tanácskozáson megjelentek szabadon is nyilatkoztak, megmondták a véleményüket.

Ő Felsege a király a hét elején Drezdába utazott s részt vett a szász király temetésén.

Medardus esőt hozott! Június 8-ikán volt szent Medardus napja. A gazdák aggódva várták ezt a napot, mert a néphit szerint, ha Medárd napján esik az eső, akkor negyven napig mindig esni fog; »esőbe aratunk«, ahogy mondani szokás. Így is fog történni, ugy látszik. Medárd nap óta mindennap esik, pedig már untig elég volt az istenáldásból, a gabonára nem ártana egy kis melegség, mert nem érik az esős hűvös időjárás következtében.

Éjjeli hidépítés. A székes-fővároson alul van egy Dunahid, az ugynevezett összekötő vasuti hid. Ez meglehetősen rozoga állapotban volt már s az államvasutak új hidat építettek helyébe. Az új hidat azonban úgy készítették, hogy a régi mellé állították föl; a mult pénteken éjjel azután mesteri fogással áttolták az újat a régi helyébe. Az egész nagy művelet 7 óra hosszáig tartott, mert a Fiume felől reggel öt órakor érkező vonat már az új hidon vágatott keresztül. A hideltolás nagyszerű műveletét többen nézték végig és csodákat beszélnek a remek és gyors hidépítésről.

Elmozdított tót apostolok. Nagyrőczen két tót apostol itta meg a levét pánszláv érzelmeinek. Kraft Nándor ág. ev. segédlelkész és a jó magyar nevű Kardos János ág. ev. kántor ezek a tót apostolok. Az előbbi az állami ellemi iskolában a sordületlen tanulóifjúságot akarta megmételtyezni a pánszláv maszlaggal, a másik pedig magyarellenes énekekre oktatta a gyermekeket s a felnőttek között terjesztette a pánszláv nyomtatványokat. A megyei közigazgatási bizottság a megejtett vizsgálat adatai alapján megállapította a visszaéléseket, mire a gömöri ágostai evangélikus egyház mind a két izgatót elmozdította állásától.

Makkai képviselő állapota. Marosvásárhelyről írják: Makkai Zsigmond, a beteg székely képviselő állapota egyre rosszabbra fordul. Ma már a legválságosabb hírek kerültek a népszerű képviselőről forgalomba, ezek azonban mindazonáltal tulzottak. A katasztrófa azonban az orvosok véleménye szerint gyorsan beállhat.

A szegedi Kossuth-ünnep. Békefi Antal szegedi szerkesztő városi képviselőnek a Kossuth-ünneplésre vonatkozó indítványát a nagybizottság a következőkben terjeszti a közgyűlés elé: Szeptember 19-én Kossuth emlékére gyászistentisztelet lesz. Az istentisztelet után városi diszközgyűlés, amelyen Kossuth érdemeit jegyzőkönyvbe iktatják. Azután a törvényhatóság felvonul a szoborleleplezéshez, ahol a szobor átvétele fog megtörténni ünnepi beszéddel.

Végzetes fogadás. Csene temesmegyei községben Halm Ferenc községi írnok több barátjával fogadott, hogy átúszza a Bégát, mely a mult héten erősen kiáradt. Úszás közben Halm örvénybe került és barátainak szemeláttára elmerült. A fiatal ember tragikus halála mély részvétet keltett.

Kölcsey himnusza a román iskolában. Egy Brátkán időző, ismert fővárosi író a következő érdekes dolgot írja:

Brátkán tartózkodom pár nap óta, egy elemi iskolai vizsgálatot hallgattam itt végig. Brátka teljesen oláh falu, épp azért bámulatba ejtett bennünket az a tökéletes magyar felelet, amelyet hat-nyolcz éves gyermekek csaknem mindenike adott. A helyiség szétszórt, némelyik gyermek hat-nyolcz kilométerre lakik az iskolától, akik a messze, alig lakott völgyekbe viszik a hazafiságnak azt a felemelő érzését, amelyet derék tanítójuk Krajnik József csepegtetett beléjük. A született román gyermekek elénekelték a himnuszt, a szózatot, elszavalták a Talpra magyart s derék tanítójuk kérdésére csillogó szemmel vallották, hogy ők a magyar haza büszke fiai, az áldott magyar hazáé... Örvendetes tünet ez, amely fölött nem lehet szó nélkül napirendre térni.

Nagy szerencsétlenség a Dunán. Orsováról jelentik, hogy a dühöngő szélvihar a Dunán három csónakot oly erővel vágott a folyam közepén levő Baba-Kaidrei nevű sziklához hogy izzé-porrá zuzódott. A csónakokban ülők, számszerint huszonötön ott veszttek a Duna habjaiban.

Egy szabadsághős aranyiakodalma. Ujpesten Virág-utca 13-ik szám alatti szegényes lakásán nagy ünnepre készül az olasz származású magyar szabadsághős, Bokoli János, akinek a jószívű magyar közönség nemeslelkű hozzájárulása lehetővé tette, hogy feleségével, Hajda Klárával, e hó 29-én aranylakodalma megülhesse. A ritka ünnepélyre tisztelői és jóakarói nyomtatott meghívót küldtek szét s a szép ünnepen vagyontalan fiuk, menyük, leányuk, vejük és számos unokájukon kívül bizonyára részt fog venni Ujpest hazafias 48-as érzelmű közönsége is. Az aranyesküvőt délután fél 4 órakor tartják az ujpesti római kath. templomban.

Árviz mindenfelé. Sátoralja-Ujhelyről írják, hogy a nagy esőzések és a felvidéki felhőszakadások következtében a Bodrog és a Tisza ismét rohamosan árad. Az alacsonyabb fekvésű réteket és szántóföldeket elborította a víz. A sok eső a vetésekben és a virágzó szőlőben is kárt okozott. Lugosról jelentik: A hetek óta tartó esőzések Krassó-Szörény vármegyében a vetésekben mindenfelé nagy károkat okoztak. Az árviz több marosmenti községet árasztott el. A Maros árvize Zám községben elsodort egy nagy fűrésztelepet és magával ragadta a telepen lévő egész faanyagot, amely a Soborsin és Kápolnás községek közt lévő összekötő hidat részben megrongálta. Halasincz és Valemare községek nagyrészt víz alatt vannak. Nagyvárad vidékén nagy zivatar vonult át jégesővel s a növényzetben jelentékeny kárt okozott. Balassagyarmatról jelentik: A város és vidékén nagy vihar volt záporral. A villám három helyen becsapott. Emberéletben nem esett kár. Krakóból jelentik, hogy a Visztula vize apadni kezd.

A tanítók esküje. Hazafias határozatot hozott a pozsonyvármegyei tanítótestület. Elhatározták ugyanis, hogy arra kéri a kultuszminisztert, hogy minden tanító hivatalának elfoglalása előtt esküdjék meg a magyar alkotmányra. Ha pedig vét esküje ellen, meg kell fosztani nyugdíjától. A tanító-testület, amely ezeket a pontokat föl akarja vétetni az új tanítói

nyugdíjtörvénybe, ily módon kívánja féken tartani azokat, akik izgatnak a magyarság ellen.

Kisorsolt lelkész. A szárazajtai ref. egyházban néhány hónappal ezelőtt kántorválasztás volt. A választás izgalmái azonban felzavarták a község nyugalmát, ugyannyira, hogy a kántorválasztás után következő papválasztásra már mindenki aggodalommal gondolt. A község vénei azonban bölesen elejét vették a további választási izgalmaknak. Azt javasolták ugyanis a hiveknek, hogy hagyjanak fel minden korteskedéssel és bizzák a sorsra: ki legyen a szárazajtai ref. egyház papja. Tetszett az eszme az atyafiaknak. A hét pályázó nevét egy eserépfazékba dobták s a kurátor hat éves kis leánya kihuzta az Érsek Elek nevét. Ebben a kisorsolásban aztán mindnyájan megnyugodtak s mikor elérkezett a választás napja, egyhangulag választották meg Érsek Eleket rendes lelkészükké. Ez a szokás igen helyes, ha már oly nehezen megy a papválasztás a pártoskodni szerelő magyarnál, de eszünkbe juttatja a szárazajtai eset a góbé furfangot is. Nem hiába székelyek, de kivágtak a bajból.

Gyújtogató villám. Miskolc város fölött kedden éjjel 11 óra tájban hatalmas vihar vonult át. Alig néhány perczel a vihar kitörése után több helyen beütött a villám. A szanái országuton egy Freier Lajos nevű henteslegényt a villám holtra sujtott. A megmerevedett hullára egy esendőr-örjárat talált rá. A villámnak egy másik áldozata is volt. Balozsa-Megye községében ugyanis szintén lecsapott a villám és felgyújtotta Körtvélyes István házát. A lángok csakhamar tovább terjedtek úgy, hogy rövid idő alatt öt ház égett hamuvá.

Miért nem ír németül? Német szóra adták a magyar gyereket egy német városkába, a honnét hosszas unszolásra a következő levéllel adott számot német tudományáról: Edes apám! édes anyám: meg Zsuzsi néni! Ma négy hete mult harmincz napja, hogy ide be adtak diákoskodni, meg osztén német szóra. Irnék is németül haza, hadd lássák, hogy mennyire haladtam, de majd csak későbbben írok németül, mert most még igen rossz a német kiejtésem Tisztölöm, esókolom *Feri.*

»Góbéságok« kaczagtató székely históriák és elbeszélések. Ezt az érdekes és mulatságos könyvet a „Független Ujság” előfizetői kedvezményes árban: **2 korona helyett, csak egy koronáért és 20 fillér postai díjért** rendelhetik meg az irónál. Legezészerűbb az 1 kor. 20 fillért utalványon beküldeni *Péterfy Tamás*. Budapest. IX. Közttelek ezimre.

JENCSE-féle

Magyar Restitutios-Fluid

lovak és szarvasmarháknak.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

Az állatok izomerejét fokozza, kitarthatóvá, erőssé teszi; megpátozza a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— **Ára 2 korona.** —

Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCSE VILMOS gyógyszerész

Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.

Főraktár:

Dr. Egger, Nádor gyógyszeriarában

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Illangók tündére.

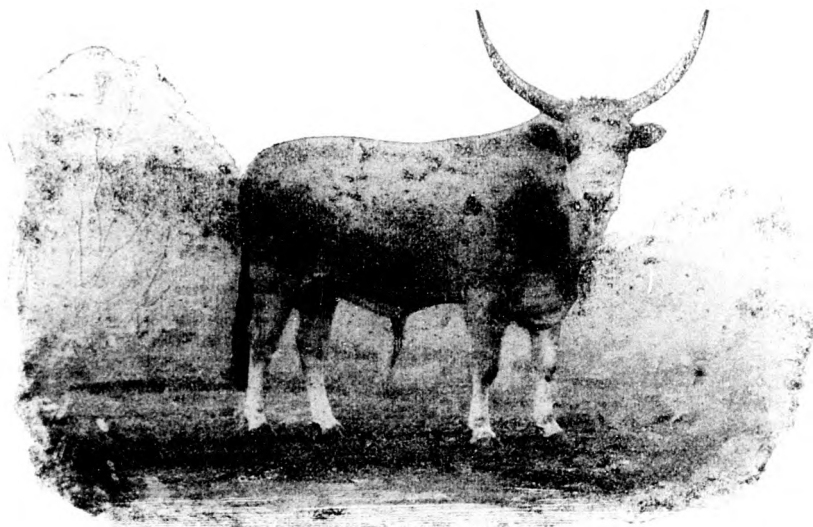
• GAZDASÁGI DOLGOK •

Sarkadi törzsbika.

Az *Almássy* grófok sarkadi uradalmában már évszázadok óta, egy minden tekintetben kiváló magyar fajta marhát tenyésztenek, amelynek egyedek kitartás, szilárdság és erősség mellett igénytelenségükönél fogva tűnnek ki.

A beltenyésztés folytán a fajta kitünő tulajdonságai mindjobban átöröklődtek s ma már bizton el lehet mondani, hogy a sarkadi magyar gulya állandó jellegévé vált a szép erős test és ellentállás a betegségek iránt.

A tenyésztés irány, melylyel e marhát tenyésztik

Sarkadi törzsbika.

és tartják, azokon a nagy legelőkön, amelyek Békés- és Biharmegyében terülnek el a következő. Kikelettől fogva legelőn járatják a gulyát míg télen a tenyészteliek félig nyitott aklokban az uradalom rétjeiről kaszált tápduc szénával takarmányoztatnak, a növényekkel pedig szabad karámokban tengeriszár, gabonapolyva és szalma értékesítetik. Ilyen tartás mellett csak természetes az az edzettség, amely a sarkadi gulyát jellemzi s amelyről tanuskodik a kitünően sikerült képünkön is bemutatott törzsbika, mely így képről is ítélve gyönyörű állat.

Szántunk le a tarlót.

Minden a világon halad. Aki nem igyekszik, elmarad. Régebben megelégedtünk, ha a tavasziak alá a földet tavasszal felszántottuk. Majd reájöttünk arra, hogy a tavasszal vetendő, valamint az ugarföldet, már ősszel meg kell szántani. Most pedig már ott tartunk, hogy a tarlót, mindjárt a természet takarítása után le kell szántani. És ez az igyekezet természetes. Mert, ma többet kívánunk a földtől, mint

ennekelőtte, hogy megélhessünk; viszont mindent meg kell adnunk a földnek, hogy több, jobb és biztosabb termést kapjunk.

A gazda azonban nehezen tér el a szokástól, akár jó, akár rossz. A kifogásokkal készen van. Azt vetik ellen: nem lehet a száraz, kemény tarlóföldet szántani, meg ha lehetne is, nincs arra idő, erő, aratás, takarodás idején. Meg azután, mi lenne akkor a tarlólegelővel!

Hát pedig mindezek a kifogások megszűnnek az előtt, ki a dolog hasznosságát belátva, cselekedni akarja azt.

Meg lehet bizony szántani a tarlóföldet nyári szárazság idején is, csak akaszszuk bele az ekét mindjárt, mihelyt a termést levágtuk s összetakarítottuk, akkor még mindig van a földnek annyi nedvessége s porhanyóssága.

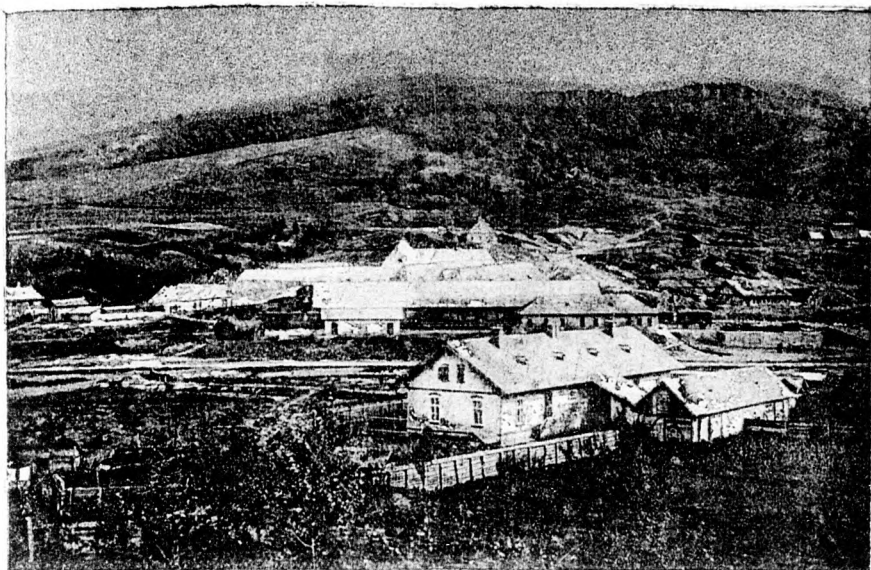
Az bizonyos, ha több és jobb munkát akarunk, ahhoz erő kell. De ma már, aki haszonnal akar gazdálkodni, annak első feltétele, hogy ahhoz elegendő ereje legyen. Azzal ma már számolni kell. Különbben csak tengődik a gazda. Nem muszáj a nyárimunkához szükséges több erőt egész éven át tartani. Meglehet azt szerezni a megfelelő időben s az ökröket pl. annak végeztével haszonnal meghizlálni, eladni. Mérsékelttel erővel is sokat tehetünk, csak akarni kell.

A tarlólegelővel sem sokat veszünk. Először is, egy nap alatt nem szántunk le minden tarlót. Amíg egyikről a másikra következik a sor, addig legeltetni is lehet azt. Meg azután, ha a leszántott tarlóban kikel a csira, megint lehet legeltetni. De tulajdonképpen, mióta a birkát elpusztítottuk, nincs is más állatunk, melylyel a tarlólegelőre támaszkodhatunk. A sertéssel előjáróban feleltethetjük az elhullott szemet s okkal, móddal akár a leszántott tarlón is turathatjuk. A szarvasmarhával nem támaszkodhatunk a tarlólegelőre,

szárazsággal nem haraphat az azon. Takarmányról s rendes legelőről kell annak gondoskodni. De még ha veszítünk is valamit, eltöri az azon haszon mellett, mely a tarlóleszántás nyomában jár.

A tarlóleszántással porhanyítjuk a szántóföldet, mely különben agyonszáradhat, a folytonos állatorkali járatással kőkeménynyé válik. Alkalmassá tesszük azáltal a földet a nedvesség befogadására, az éltető levegő behatására. A leszántott tarlómaradványokkal, növényrészekkel, azok elkorhadva, gazdagítjuk, trágyázzuk a földet. Irtjuk a gázt, mely a hasznos növények kárára éli a földet. És pusztítjuk a nagy károkat okozó rovarellenségeket, melyek — s azoknak tojásai, álezái a tarlón, gazdokon, ezek gyökerein s a föld felső rétegében élve, a föld alászántással vagy a fölben élők a föld felszínére, a levegőre kerüléssel elpusztulnak. A melyek pedig különben megmaradva, szaporodva, a mint azt sokszor szomorúan tapasztaljuk, tönkreteszik a gazda minden reményét, a termést.

A tarlóleszántással járó ezen nagy hasznok mellett nem csoda tehát, ha a tarlók leszántása mindjobban terjed s láthatjuk, hogy azok eszelepszik ezt első sorban, akiknek a gazdaság legtöbb költségbe kerülve, éppen ezért igyekeznek úgy munkálkodni,

Vizakna, sóbánya és sósfürdő.

hogy a legjobb és legbiztosabb haszonhoz jussanak. Amit el is érnek.

A tarlót csak sekélyen, mintegy 3 hüvelyk mélyen kell leszántani vagyis csak annyira, hogy a tarlót lefordítsuk, ami kettősekével gyorsan megy, hogy a gazmagvak még kikeljenek, amelyeket azután, a földet természetesen ősszel mélyen megszántva, végleg föld alá borítunk. Ha mélyen szántanánk a tarlót, a gazmagvak az évben nem kelhetnének ki, megmaradnának s később, évek múlva is, életre kelnének.

Hogy a tarlóföldön azonnal, rendesen és szaporán szánthassunk, a termést széles s egyenes sorokban sűrűen kell összeraknunk. A széles egyenes sorközökben így mindjárt, a behordást nem várva, jól szánthatunk. A keveset kitevő elmaradt sorok aljával pedig a termés lehor-dása után könnyen végezünk.

A tapasztalat már bebizonyította, hogy a tarlóleszántás nyomában járó jobb és biztosabb termés, bőségesen megjutalmazza az arra fordított munkát.

Baly Kálmán.

Termeszűnk homoktalajon pillangós növényeket.

Jövedelmező gazdálkodás kiterjedt állattenyésztés nélkül ma el sem képzelhető. Látjuk is, hogy e tekintetben mindenütt javulás észlelhető, csak éppen a homoki gazdaságokban állapodott meg az állattenyész-

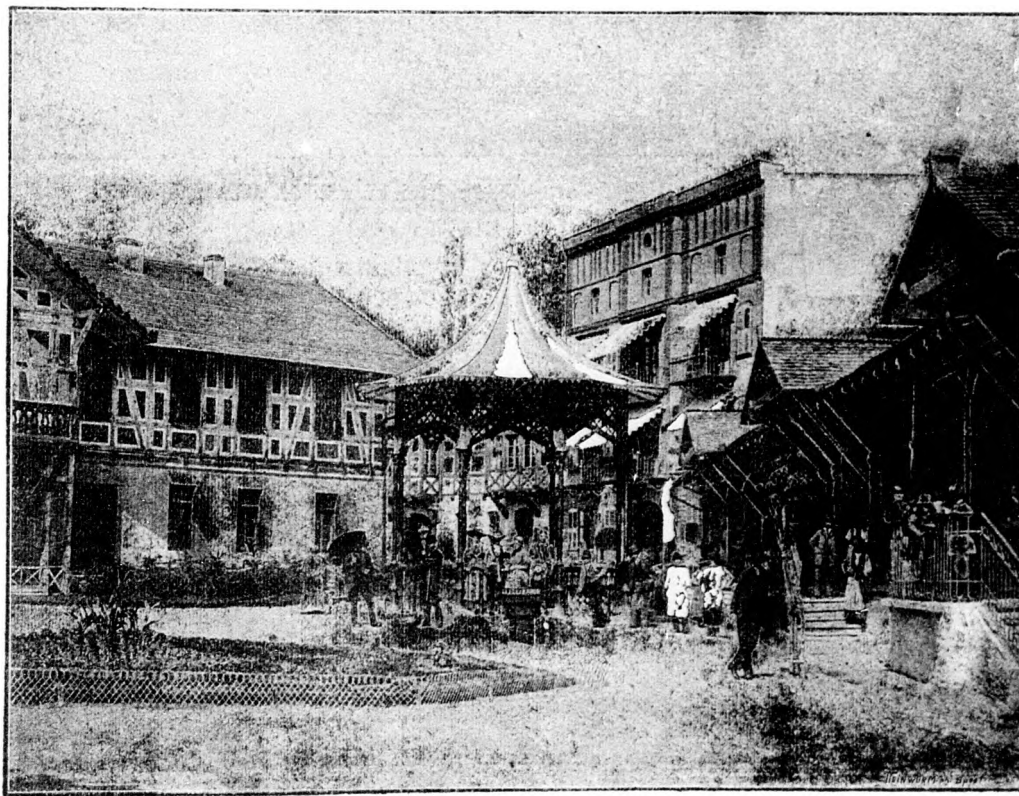
tés. Pedig éppen ezekben volna szükség több állatot tartani, mert nagy állattartás nélkül homoki gazdaságok felvirágoztatása nem lehetséges, azonban bő állattartással és sok trágyával homoki gazdaságok a legszebb és a legállandóbb takarmány és magtermelést adják.

Köztudomásu dolog, hogy a szerves trágya nemesak tápláló anyagot visz a szegény homokba, hanem annak humuszát is szaporítja s fokozza ez által a homoknak vízfelfogható képességét is. A homoknak tehát elsősorban is istállótrágyára van szüksége, majd azután a kálifoszfat-trágyák — a melyek a homoknak tudvalevőleg speciális trágyái — kitűnően és biztos hatással alkalmazhatók.

Hogy homoktalajban kevés a humusz, az onnét van, mert a homokgazdaságok takarmányhiány miatt rendesen igen kevés állatot tartanak.

Ilyen esetben a gazda mindenesetre csak zöld trágyázással segíthet magán, a midőn tehát e buján fejlődő növényeket kellő időben alászántja és kálifoszfat trágyákat is alkalmaz, miáltal midazt megadja a talajnak a minek arra szüksége van. Másrészt azonban okkal és móddal az állattenyésztést is lehet fokozni, csak helyesen kell megválasztani a termesztendő növényeket és nem egyedül luczerna és lóherére fektetni a súlyt, mert sem ezek, sem a zabos-bükköny nem homoktalajra való és ott kielégítő termést nem ad.

A homoki gazdáinknak az a bajuk, hogy egé-

Előpataki képek. (A főkut.)

szen úgy akarnak gazdálkodni, mint azok a gazdák, akik kötött talajon gazdálkodnak. Pedig ha bepillantunk Németország gazdasági viszonyaiba, azt fogjuk látni, hogy homoktalajon egészen másként gazdálkodnak, más növényeket természetnek, mint kötött talajon. Nekünk, homoki gazdáknak is tehát változtatni kell a rendszerünkön és az előbb említett takarmányok helyett át kell térnünk a homoki borsó, szöszösbükköny és nyulszapuka termesztésére, amely pillangós növények itt e hazában megejtett kísérletek szerint is homoki talajon kitűnően válnak be és sokkalta nagyobb termésátlagokat adnak a löher- vagy luzernánál. Csak egyetlen kifogás tétetett egy-néhány természetőr részéről e növények ellen, az t. i.,

HARCZBAN A SZABADSÁGÉRT.

A „Független Ujság“ eredeti regénye. (24)

— Azt magam is tudom! — szölt Szabados.

A másik bur felülről jött és félórával később érkezett. Jelentette, hogy másfél óra járásra gázló van a folyón át.

Ez örömhír volt. Szabados személyesen indult előre öt emberével, hogy a gázlót kitapasztalja. A csapat is utána ment nemsokára, hogy az éjet a gázló előtt töltsék. Másnap pedig, ha lehet, átvonuljanak a tulsó partra. A marhagulya középre lett fogva a lovasoktól. Ugy terelték fölfelé a Tugela

Előpataki képek. (A sétatér.)

hogy az állatok nem szívesen eszik, ez azonban csak az esetben áll, ha a nyulszapukát elfásultan, a homoki borsót és szöszösbükkönyt pedig elvénytlen, akkor étetik, amikor azoknak alsó levelei megsárgultak. Ha azonban idejében használjuk, amikor azok még nem vénültek el, akkor minden állat szívesen eszi. Ezen növények termesztésének felkarolásával tehát lényegesen lehet homoki gazdaságokban a takarmánymennyiségét fokozni és ezáltal az állatok létszámát szaporítani.

Addig is azonban, amíg ilyen módon az istállótrágya mennyiségét szaporítani lehetne, a legmelegebben ajánlható, hogy pillangósvirágú növényekkel zöld trágyákat természetünk és azoknak alászántása után kálifoszfatrágyákat alkalmazzunk, mi által homoki gazdaságaink termőképességét igen jelentékenyen fokozzuk.

Lapunk mai számában közölt »Sohr«-féle hirdetésre a t. olvasók szives figyelmét felhívjuk.

mellett. Alkonyatkor az átgázlónál voltak minden podgyászszal, zsákmánnyal és az ágyuval. A társzekér és ágyu igen nagy gondot adott. Mégis remélt Szabados. Majd csak átgázol vele husz ló. Kötél van bőven, abból gyorsan lehet hámot bogozni a lovakra.

Az öreg Ineze azt tanácsolta, hogy helyesebb, ha az ágyut tutajnak összerótt fatörzsekre teszik és úgy vontatják keresztül. Ez czélszerűbb vala, tehát hozzáláttak. Még bele sem melegedtek a munkába, mikor az előőrsöktől fegyverropogás hallatszott. Előbb egy, aztán több.

A következő percekben már jelentés is érkezett. A folyó mentén fölfelé jövő angol csapat előőrsei megérkeztek és összeütköztek a magyarokkal. Mindenre gondoltak volna, csak éppen erre nem. Szabados az öreg Inezéhez jött. Odahívta a vezetőket is.

— Mi legyen most, öreg?

— Menteni, amit lehet. Aztán menekülni.

— Merre?

— A folyón át. Előbb ötön gázoljanak keresztül

azok, akik kitapasztalták a folyót. Ott rakjanak nagy tüzet, hogy az irányt lássuk. De szaporán ám!

Szabados gyorsan intézkedett. Ot fiu, akik már alkonyatkor átgázoltak a Tugelán, a sötétbe nekiugrottak a gázlónak. Mögöttük hármastüzet gyújtott az öreg Inceze, hogy irányíthassák magukat a sötétben.

Az átúsztatást meg sem várták, hanem a gulya összehajtásához láttak.

Azt mondotta az öreg Inceze, hogy a gulya áthajtása a legelső. Még az ágyunál is előbb. Elöl két lovas induljon, kötéllel két tulkot vezetve. A többi utána bocásjtják, de kisebb falkákba osztva és hátul is kísérve hajtó lovasok által.

A folyó tulsó felén csakhamar kigyult a jelzőtűz. A gulya átkelését megkezdhették. A víz nem vala itt veszedelmes, Sőt az ágyut is remélték, hogy megmenthetik, ha csak az ellenség rohamot nem indít az éj daczára. A gulya átkelése sokkal könnyebben sikerült, amint gondolták. Csupán az első csoport indult neki nehezen, a többi magától ment utána.

Mikor a marhaállomány felerészben tulpartot ért és a többi a gázlón átvonulóban volt, egyszerre ágyudőrej hallatszott. Az angolok meglátták az átkelést. A sötét éj daczára a kétoldalon kivilágított gázló felé lőttek. A lövés nem talált, de azért zavart idézett elő az állatok között. A tulkok kétségbeeső félelemmel törtettek előre. De nagyobb szerencsétlenség nélkül átjutottak a tűz irányában a folyón.

Ide át azonban a támadás koraiolyan megkezdődött. Az angolok megakarták akadályozni az átkelést. Szabados is megszólaltatta egyetlen ágyuját. Sötét volt. Tehát az ellenség ágyuja felé irányította a lövéseket s míg ágyuzott, addig a podgyászkoesi átvonulását rendelte el, melyen Julesa is menekült a csata színhelyéről.

Jól hallotta Szabados hogy előrsei mind közelebb-közelebb huzódnak. Az ellenség támadása félkör alakban jön. A hátuk mögött folyó Tugelát kivéve a többi rész az ellenség által van megszállva.

Csupán a podgyászkoesin átvonuló Julesát féltette, ki még csak most érkezett a gázló közepéig. Minden ideát levő magyar fiu harezra készen állott. A tüzeket eloltották. Sötétség vette körül őket. A lovak dobogtak. Közelebb-közelebb villantak meg a fegyveresövek. Ekkor jutott eszébe Darkónak az a jó eselfogás, hogy dinamitot begyujtva elhányjon az ellenség elé. Ezt még a mult napokban tanácsolta az öreg Inceze, most jól beválik a sötétben.

Rövid volt a paranes, amint az előőrökkel vissza hátrált a gázlóhoz.

— Fiuk! Minden dinamitot a zsinort begyujtva, egyenkint elhányjatok!

Ez a gázló közelében történt, hol Szabados már várta a visszavonulókat, Darkóék, kik huszan voltak előőrsségen, mindegyre megállottak és célba vették a lovas támadókat. Mikor az angol lovasok fegyvere villant a sötétben, akkor egy pillanatra czélozhattak. Lőttek és vonultak, most már csak a Tugela tulsó oldalán világitó tűz irányába.

Az angolok közelről üldözték a menekülő előőröket. Tudták, hogy körül vannak véve ezek. Csak a folyóba menekülhetnek vagy megadják magukat.

Azt azonban nem tudták, hogy a gázlón átmehetnek, mert a gázlóról csak a folyó mentéről fölfelé törekvő ágyusok birtak tudomással. Az üldözés pokoli módon folyt. Sok volt az angol lovas,

kevés az üldözött magyar. Hanem azért a sötétbe is szakadatlanul lövöldeztek az angol lovasok.

A borzalmas éjharczot egyszerre az elhányt és begyujtott dinamitok robbanásai zavarták. Pokoli lármát idéztek elő a durranások. Lett jajveszékelés, ordítás. Darkóék közel száz darab erős dinamitot dobtak az előnyomuló ellenség elé. (Folyt. köv.)

Képeinkhez.

A pillangók tündére. Nagy az emberi képzeletnek a világa. Alkot, teremt az agy szakadatlanul, mert a földi embernek ez az örökös munkásság a hivatása. Soha nem látott angyalsereget, regékből hallott hősöket képesek megfesteni a lánglelkű festőművészek. A pillangók tündére szintén egy ilyen képzelt alakja a regék csodás világának. Angyali szép nő, pillangószárnyakkal, ártatlan mosolylyal ott ül és enyeleg a lábára szálló kis lepkével. Ezt a csodaszép alakot aztán elnevezte a festőművész a pillangók tündérének.

Előpataki képek. Egy kedves magyar fürdőről, Előpatakról mutatunk be két képet. Előpatak Háromszék megyében van erdőborította hegyek között. Világhírű vize a könnyű emésztést segíti elő, de mint üdítő ital is elsőhelyen áll. Egyik képünk a főkutat, másik az árnyas sétáló helyet ábrázolja.

Vizakna sóbánya és sósfürdő. A mindenben gazdag erdélyi részekből Vizaknát mutatja be képünk. Szomorú emlékek is kötnek szabadságharcunk idejéből ehez a sóbányához. Pár év előtt akadtak egyik felhagyott bányában a magyar honvédek holtstere és a sósvizben oly éppen maradtak a hullák, hogy némelyet föl is ismertek a hiresebb emberek közül. A vizaknai sósfürdő főleg hülés ellen igen hatásos, ezért sokan keresik fel a vidékről. Sóttermelése szintén nagy, melyet belföldi, valamit kiviteli czélra is aknáznak. Képünkön a tárnaházak láthatók előtérben, míg a hátérben magaslat emelkedik a kis bányaváros felett.

Számrejtvény.

- 4, 5, 6. Ezt teszi a takács.
- 1, 2, 3. Ezt a tehén adja.
- 7, 8, 9. Ezt teszi a gazda őszszel.
- 2, 10, 11. Evvel szántanak.
- 6, 12. Kedves erdei állat.
- 14, 13. Ez a második személy.
- 1—14. Hasznos intézmény.

A megfejtéseket legezélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.

Megfejtési határidő 1902. július hó 5.

A „Független Ujság” 25. számában közölt talány megfejtése

„Magyar kereskedelem.”

Helyesen fejtették meg: Biró Mariska, Lakatos Anna, Bárados Etelka, Némethi Gizella, Vajon Józsefné, Kisgyörgy Jánosné, ifj. Szathmáry Sándor, Beödy József, Lakatos Pál, Szegedi János, Bóra Péter, Joó Gyula, Szentgyörgyi Dénes, Martos Domokos, Gulyás István, Szabó István, Erős János, Béres Demeter, Verő Sándor, Csinta Lajos, Somogyi Lajos, Bokor Jánosné.

A sorshuzásnál Szabó István (Hódmezővásárhely) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Rákosi Viktor »Korhadat fakeresztek« című kötetét küldöttük meg.

• LEVELES SZEKRÉNY •

Iparigazolvány cséplőgépről. Ha valaki anélkül, hogy megfelelő földbirtoka volna, cséplőgépkészletet tart és a bér-cséplést iparszerűen folytatja, föltétlenül köteles iparigazolványt váltani. Az azonban már nem áll, hogy annyi igazolványt kellene váltania, ahány járás területén géppel megfordul, mert az egyik járásban váltott iparigazolványt az iparnak az egész ország területén való üzésére feljogosítja. — **Bekecs Péter** urnak. Községi tulajdon, vagy a volt urbéresek közös tulajdonát képező ingatlanokon a vadászati jog a törvény értelmében nyilvános árverésen kötelezőleg bérbeadandó. — Magántársaságok, ha egy tagban levő osztatlan birtokuk 200 kat. holdnál nagyobb, a vadászati jog fölött tetszésük szerint rendelkeznek. — **Szénási István** urnak. Az eladott állatért semmiféle szavatossággal sem tartozik az eladó akkor, ha a vevőnek a bajról, amelyben az állat szenved, tudomása van. Szavatosságról csak rejtett hiba esetén lehet szó. Ha tehát a mészáros a felfuvódott ökröt, a bajt nyilvánvalóan ismervé, feleáron megvásárolta, az árából mit sem követelhet vissza még akkor se, ha az ökör még az eladás napján elhullott. — **Dénes Lajos** urnak. Nincs tudomásunk semmiféle olyan jogszabályról, amely arra vonatkoznék, hogy a körjegyző tartozik-e a számadások megvizsgálásakor kiszállani, avagy, hogy a községi előjáróság tartozik-e a körjegyzőhöz bemenni. Ez olyan házi esetpaté az illető felek között, amelyet a legrosszabb esetben majd a főszolgabíró intéz el. Mi ilyesmiről véleményt nem adhatunk. — **Karikás Lajos** urnak. A mezőgazdaságban szereplő anyagok vizsgálatát megállapított díjtételekkel végzik a debreczeni, fiúmei, kassai, keszthelyi, kolozsvári, m.-óvári és pozsonyi m. kir. vegykisérleti állomások. A földből tessék legkevesebb egy ötkilós esomagot beküldeni vegyelemezés végett. — **Jankó József** urnak. A nemes baromfiak kiosztása végett forduljon a kerületi állattenyésztési felügyelőhöz, aki szívesen megadja a kért felvilágosítást és megszerkeszti a földmivelésügyi miniszterhez beadandó kérvényt. — **Cseke János** urnak. A pozsonyi II. országos mezőgazdasági kiállításon a baromfitenyésztési kongresszus szeptember 14-én (vasárnap) lesz megtartva.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára

Budapesti piaczi árak.

Budapest, 1902. június 28-án.

Árpa. (Árak métermázsánként értendő.) *Buza* 18'90—19'10 K. *Rozs* 14'20 K-tól 14'40 K-ig. *Árpa* 11'20 K-tól 12'20 K-ig, jobb minőségű 14'00 K-tól 17'50 K-ig. *Zab* 14'80 K. *Tengeri* 10'20 K. **Liszi ára 100 kg.-ként.**

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	28'00	27'40	26'80	26'20	25'70	25'10	24'40	22'60	11'40

Buzakorpa finom 8 80 K, durva 9'00 K.

Egyéb magvak: *mák* 25—28 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 11—12 K, aprószemű 14—15 K, *tarka* 11—12'00 K, *lencse* 12—13 Jorsó héjas 18—36 K, lóhere 46—56 K, luczerna 64—66 K. oaltaczim 26'00—28'50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 520—740 fillér, muhar 660—760 fillér, zsupszalma 320—380 fillér, alomszalma 240—280 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 36—40 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 106—118 filér, 260—280 kg.-mos 100—106 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 108—112 fillér, szerb 96—108 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: **Hizott magyar ökör** jobb minőségű 64—69—, középminőségű 54—64—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 58—66'00, magyar tehén középminőségű 56—60'00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 46—, 58'00, szerbiai ökör jobb minőségű 44—68—, kivitel —, középminőségű 34—38—, szerbiai bika 46—67—, szerbia bivaly 38—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősúlyban Élő borju 60—83 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2'40—2'80 K, csirke 1'10—2'00 K, kappan hizott 3'00 K.—7'20 K. Rucza 2'40—3'20 K. Lud sovány 4—6 K. Pulyka sovány 4'40—4'60 K.

Tojás alföldi 56—58 K, erdélyi 52—55 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 4'00—4'80 K.

Tejtermékek. Teavai 1'80—2'10, tejföl 62—80 fillér literenként, főzővaj 1'20—1'40 K, tehénturó 12—18 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 4'00—12'00 1 q 3'00—7'00 Petrezselyem 100 kötés 1'40—12'00, 1 q 35—40—, zeller 100 drb 1'00—1'20, karalábé 6'00—6'60, vöröshagyma 100 kötés 00—drb 0'00 q 6'40—7'60, fohagyma 50—60—, vörösrépa 100 drb. 10—16'00, fehérrépa, fejeskáposzta 0'00—0'00—, kelkáposzta 100 drb 2'60—8'00, vöröskáposzta 00—00—, fejesaláta 4'00—5'00, kötött saláta 0'00—0'00, burgonya rózsa 1 q 10'40—16'60, sárga 10'40—16'80.

Sürgősen

irjon bárki
“K. K.” Post Restante SZEGED. Nagy mellékjövedelemre tehetnek szert, ha olyan vidéken laknak, hol **KŐRISBOGARAK** vannak. Utasítás kérésre ingyen.

A Sohr „Szent-Antal” kaszagyár 100 koronát fizet annak, a ki egy más gyárból egy „Sohr Szent-Antal” kaszát tud előmutatni.
 200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 közül 5 rosszat tud előmutatni.

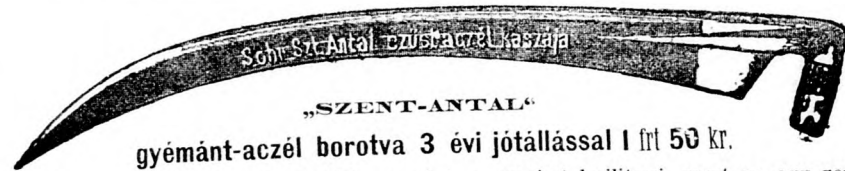
Megrendelési cím: **Sohr József, Somogy-Szill.**

Az egyedüli kasza, mely minden tulajdonosát várakozáson felül kielégíti, a „Szent-Antal” kasza. Ezen kasza közkedveltségnek egy nagyobb részét szivós, sem nagyon kemény, sem lágy és csodálatra méltó könnyűségének köszönheti. Különösen azért felel meg a közönségnek, mert a „Szent-Antal” jegyű kaszának erős orma és nyaka és igen vékony pengéje van, nem kell kovácskézre adni a nyakat hajlítani, mert ez egy rendes kaszás ember kezéhez van igazítva. Sok gazda a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is elrontja, ez a „Szent-Antal” kaszánál nem eshetik meg, mert az kikalapálva és kipróbálva adatik el a gazdaközönségnek. A „Szent-Antal” kaszával csupán egyszeri kalapálással több napon át és egyszeri köszörüléssel 150—180 lépésig is el lehet könnyen a legkeményebb hegyi fűben is kaszálni. Minden darabért jótállást vállalok és a meg nem felelőt egy új kaszára kicserélem. (De tapasztalatból tudjuk, hogy ezek közt nincs egy rossz sem.)

A „Szent-Antal” kasza árai:

65	70	75	80	85	90	95	100 cm. hosszu
90 kr.	95 kr.	1'05 frt.	1'10 frt.	1'15 frt.	1'20 frt.	1'25 frt.	1'30 frt.

5 darab megrendelésénél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 darab rendelésénél a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát ingyen küld. Amergaui kaszakó a legmegfelelőbb a „Szent-Antal” kaszához, darabonként 20 kr. „Diadal” ezüst-aczél kapáló-készülék: álló és kalapács párban 85 kr. Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Gyűjtőknek kedvezmény.

gyémánt-aczél borotva 3 évi jótállással 1 frt 50 kr.

A m. kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

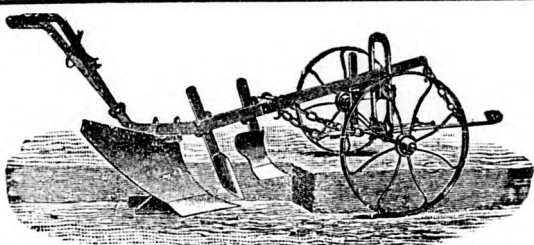
Budapest, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

Millennium⁴ legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő-aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült Sack-rendszerű, aczelöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

A magy. kir. államvasutak gépgyárában a lokomobil-cséplő-gép- és „Millennium”-aratógép-gyártmányait a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetést, a „Grand Prix-t” nyerték.

Egyetemes és mélyművelő-ekék

□ acél gerendelyvel, állítható szarvakal, pánczélemezekkel, aczelöntvényeketesttel.

Többvasu ekék.

Finom-, szántó-, csukló- és rét-boronák.

Háromtagu- és egytagu hengerek.

Szab. egyetemes-sorvetőgépek, Umráth és Társa Budapest,

V., Váci-körút 60. szám.

Gőzeséplőkészletek 12 lóerőig. — Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

1901. évi forgalom 26000 mmázsa.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a budapesti gyapju-aukceziókra

melyek idei első sorozata

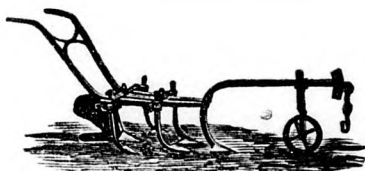
f. évi július hó 9-én veszi kezdetét.

Az aukceziókra felkötött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

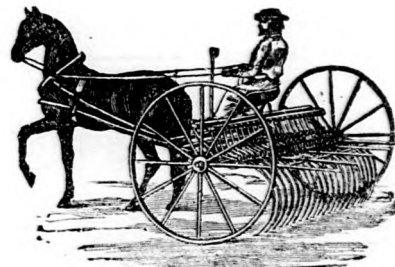
KÜHN E.

Alakult 1856-ban.

mezőgazdasági gépgyára MOSONBAN.

A tavaszi időnyre Schloer-féle MÜTRÁGYASZÓRÓGEPEK, répatermeléshez kétsoros chilisalétromszórók, LEGUJABB SZERKEZETŰ KÉZI EGYSOROS és TÖBBSOROS KAPÁLÓ-ESZKÖZÖK, czukorrépa, kukoricza, burgonya stb. megmunkálására. AMERIKAI KÉZI-KAPÁLÓ (kor. 16:50), OSBORNE-féle „COLUMBIA”-cultivator, HOLLINGSWORTH „HEURÉKA” és „KEDVENCZ” szénagereblyék. OSBORNE-féle HIRNEVES COLUMBIA FŰKASZÁLÓ ÉS ARATÓGEPEK. JÁRGÁNYOS CSÉPLŐKÉSZLETEK minden nagyságban. Elkésett vetések eszközlésére: MERITÓKORONGOS és TOLÓKEREKES SZÓRVAVETŐGEPEK. EKÉK, BORONÁK, HENGEREK, HUNGÁRIA- és MOSONI-DRILL sorvetőgépek.

Főraktár: BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 57/a.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

és

Gőz-utimozdonyokat

a legdökéletesebb szerkezettel a legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Telefon 92-50. Budapest-Kelenföld, a vasútállomással szemben,

hol is épített új telepükön gőzeke szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott természetesen berendezett tartalékrész raktárt és javítóműhelyt tartanak fenn.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900. erkölcsi támogatásával Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.080.— kor.
Tartalékok	111.053.60 kor.
Összesen	1.779.133.60 kor.

Első évi fölösleg 90.349.— kor.
Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyiszintén az ember életére különféle módokat szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgálnak az igazgatóság.

Kurcz Lipót és Társa

photozinkográfiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypa, photo-, (auto)-typia, fametszet stb. útján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosíthatók.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tiszta

káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal, —

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli tartalommal, —

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemű egyéb —

Műtrágyaféléket, azonkívül —

Rézgáliczot (98-99%) elismert kítőnő minőségben szállít a —

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.